

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ ÚTOKU ZA ZVLÁŠTNÍCH PODMÍNEK

Úspěch v soudobém boji vyžaduje vést bojovou činnost nepřetržitě. Vedle obvyklých podmínek vedení útočného boje dochází v řadě případů ke zvláštním podmínkám, které vyplývají z takticko-operační situace, ze specifických geografických okolností nebo z klimatických skutečností. I když tyto zvláštní podmínky nijak nemění obecně platné zásady vedení útočného boje, musíme je v rozhodovací činnosti velitelů a v bojové činnosti vojsk respektovat, což se projevuje zejména v metodice vedení útoku, uzpůsobení bojových sestav divizí a pluků a v bojovém použití sil a prostředků.

Výrazně se vedení útoku za zvláštních podmínek projevuje v obsahu ženijního zabezpečení vševojskových útvarů a svazků a v bojovém použití ženijních jednotek.

1. Ženijní zabezpečení útoku z přímého dotyku

O útoku z přímého dotyku s nepřítelem mluvíme při přechodu do útoku z obrany po nezbytném přeskupení anebo v případě, kdy se útok z chodu nezdařil a je nutné přiblížit nebo přeskupit palébné prostředky, nově uspořádat bojovou sestavu vojsk, upřesnit bojové úkoly a součinnostní otázky.

Od útoku z chodu se liší tím, že hlavní opatření útočného boje organizujeme v přímém bojovém dotyku a naše vojska jsou pod pozorováním a palbami nepřítele.

Útok z přímého dotyku s nepřítelem umožňuje velitelům všech stupňů dokonale poznat terén a nepřátelské cíle, poskytuje více času na organizaci a přípravu útoku a vytváří lepší podmínky pro velení a organizaci součinnosti. Naproti tomu vyžaduje podstatně obsáhlejší ženijní budování výchozího postavení, vlastní vojska, která jsou soustředěna na malém prostoru, mohou utrpět ztráty palbami nepřítele, organizačně i časově náročné je i přeskupení vojsk.

Ženijní zabezpečení útoku z přímého dotyku musí napomáhat skrytému a bezpečnému zaujetí výchozího prostoru k útoku, zachovat bojeschopnost vojsk, umožnit energické prolomení nepřátelské obrany a vést útočnou činnost ve vysokém tempu do hloubky obrany nepřítele.

Hlavní úkoly ženijního zabezpečení útoku z přímého dotyku jsou:

- ženijní průzkum obrany nepřítele a terénu,
- ženijní budování výchozího prostoru,
- úprava cest pro vyvedení vojsk k přednímu okraji nepřátelské obrany a pro manévr,
- zřízení průchodu v zátarasech.

Další úkoly ženijního zabezpečení řešíme obdobně jako při útoku z chodu.

Ženijní průzkum obrany nepřítele a blízkého terénu vedeme ze ženijních pozorovacích stanovišť pozorováním s využitím infradalekohledů, nasloucháním a fotografováním. Ženijní průzkumné hlídky prozkoumávají přední okraj obrany nepřítele s cílem zjistit umístění jednotlivých opěrných bodů a rájů obrany, strukturu a druh zátarasů na předním okraji, ponechané průchody v zátarasech nepřítele a mezery mezi nimi. Ve dne plní průzkumné hlídky úkoly pozorováním, v noci přímou obhlídkou v prostoru obrany nepřítele.

Ve výchozím prostoru k útoku musí ženijní průzkum zjistit ochranné vlastnosti terénu a jeho maskovací kapacitu, skryté přístupy k přednímu okraji nepřátelské obrany, stav cest a potřebu jejich úpravy, vhodná místa pro těžbu materiálu z místních zdrojů pro budování výchozího prostoru. Tyto údaje zjišťují jednotky druhů vojsk a ženijní jednotky, předurčené k ženijnímu budování výchozího prostoru.

Výchozí prostor k útoku budujeme tak, aby zabezpečoval odrazení možného útoku nepřítele, zabezpečil ochranu živé síly a bojové techniky před účinky klasických a jaderných prostředků nepřítele a umožňoval organizovaný přechod do rozhodné útočné činnosti.

Výchozí prostor budujeme současně s jeho zaujímáním až do zahájení útoku se zvláštním důrazem na maskování. Plán jeho budování je součástí plánování ženijního zabezpečení útoku.

Ženijní vybudování výchozího prostoru divize a pluku zahrnuje:

- prověření terénu z hlediska přítomnosti výbušných zátarasů a jejich odminování;
- ženijní vybudování východišť prvosledových praporů, postavení a prostorů soustředění motostřeleckých a tankových jednotek a útvarů, prostorů rozmístění druhých sledů, prostorů bojového rozmístění raketového vojska, palebných postavení dělostřelectva a protiletadlových jednotek, prostorů záloh druhů vojsk, speciálních vojsk a týlů a míst velení;
- zřízení zátarasů na předním okraji výchozího prostoru i v jeho hloubce;
- maskovací opatření.

Výchozí prostor je třeba prověřit z hlediska přítomnosti výbušných zátarasů zejména na cestách a v jejich blízkém okolí, v plánovaných prostorech jednotek a útvarů s důrazem na místa velení, prostory bojového rozmístění raketových jednotek a nejdůležitější prvky bojové sestavy. Pro úplné plošné odminování zpravidla není nedostatek času a proto zjištěná minová pole označíme a je-li to nutné, uděláme v nich průchody. Úplně je potřebné očistit prostory velitelských stanovišť, rozšířit průchody v zátarasech na frekventovaných cestách, v prostorech bojového rozmístění raketových jednotek a palebných postavení dělostřelectva. Pozornost budeme věnovat úpravě plánovaných os a směrů přesunu jednotek a útvarů na čáry rozvinutí. Rozsah ženijního budování postavení a prostorů rozmístění vojsk závisí na časových možnostech. V případě, že útok z přímého dotyku zahájíme po neúspěšném útoku z chodu, je čas k ženijnímu budování omezen zpravidla na několik hodin. V podmín-

kách, kdy útoku z přímého dotyku předchází obrana, využíváme ženijních objektů vojsk v obraně, tyto zdokonalíme a další budujeme.

Východiště k útoku prvosledových praporů budujeme systémem ochranných okopů pro živou sílu a bojovou techniku, které umístíme podél cest a průseků tak, aby jednotlivé roty a prapory mohly v krátké době po jejich opuštění zahájit útočnou činnost. Na ohrožených směrech můžeme budovat i rotní opěrné body nebo praporní rajóny obrany, s cílem vytvořit podmínky pro úspěšné odražení možného útoku nepřítele. Jednotky určené k budování obrany ve výchozím prostoru přecházejí po zahájení útoku zpravidla do druhého sledu.

Prostory rozmístění ostatních motostřeleckých a tankových jednotek a útvarů budujeme obdobným způsobem. Roty a prapory jsou rozmístěny v krytých prostorech podél komunikací, maximálně využívají přirozených ochranných vlastností terénu k ukrytí živé síly a bojové techniky tam, kde terén tyto možnosti neskýtá, budují ochranné okopy pro živou sílu a bojovou techniku.

Prvosledové prapory budují svá východiště nebo rotní opěrné body a rajóny obrany převážně ručním způsobem, výjimečně s použitím návesných dozbových radlic tam, kde to taktické podmínky umožňují. V hloubce výchozího prostoru k budování ženijních opatření plně využíváme návesných dozbových radlic, ženijních zemních strojů a trhavin, při zasazení ženijních organických jednotek a přidělených jednotek ženijních strojů. Při dostatku času budujeme pro část jednotek nebo útvarů záložní prostory, jako součást opatření k snížení ničivých účinků jaderných úderů nepřítele. Prostory bojového rozmístění raketových jednotek budujeme v plném rozsahu. Důraz klademe na úplné vybudování okopů pro odpalovací zařízení včetně záložních, na ukrytí a ochranu naváděcích zařízení a vybudování ochranných okopů pro technickou baterii. K včasnému splnění uvedených úkolů raketové jednotky zpravidla zesílíme ženijními jednotkami a technikou pro zemní práce.

Palebná postavení dělostřelectva a protiletadlových jednotek budujeme úpravou palebných postavení, krytů pro obsluhu a municí vlastními silami a prostředky, ručním způsobem i s využitím trhavin.

Zálohy druhů vojsk, speciálních vojsk a prvky týlů rozmísťují své jednotky v prostorech poskytujících ochranu, pro část živé síly a bojové techniky budují ochranné okopy, mohou využívat i obydlených míst.

Vysokou pozornost musíme věnovat vybudování míst velení. Velitelská stanoviště velitelů jednotek budujeme tak, že zřídíme ochranný okop pro velitelské vozidlo. Na velitelských stanovištích pluků a divize vybudujeme systém ochranných okopů na plný počet štábních pracovišť, okopy pro živou sílu obsluhy velitelského stanoviště a jejich techniku. Při dostatku času budujeme na velitelském stanovišti pluku 1—2 úkryty lehkého typu, na velitelském stanovišti divize 3—4 úkryty lehkého typu pro práci velitele a hlavních funkcionářů štábu. Ochranné okopy je třeba vybudovat i pro spojovací uzel a hlavní objekty vysílacího rádiového střediska. Velitelská stanoviště pluku a divize budují jejich obsluhy. Náročné ženijní úpravy, stavby úkrytů a velkoobjemové zemní práce udělá zpravidla přidělená ženijní jednotka s technikou.

Výchozí prostor budujeme v pořadí prací, jak stanoví velitel. První pořadí prací se stanoví na 4—6 hodin a jeho realizace zabezpečuje hodnotu prvního stupně přímé ochrany pro všechna vojska a hodnotu druhého stupně přímé ochrany pro důležité prvky bojových sestav. Druhé pořadí prací je časově omezena zpravidla na 10—12 hodin a jejich ukončení zabezpečuje převážně hod-

notu druhého stupně ochrany a hodnotu třetího stupně ochrany pro důležité prvky bojových sestav. Úplné vybudování výchozího prostoru divize vyžaduje dobu 3—4 dnů.

Zátarasý zřizujeme na předpokládaných směrech možného útoku nepřítele s předpokladem jejich dalšího doplnění manévrem zátarasý. V prvním pořadí zřizujeme zátarasý před předním okrajem výchozího prostoru a v jeho prvním postavení. Současně probíhá příprava k ničení komunikací na možných směrech útoku nepřítele a zřizujeme uzly zátarasů. Pohyblivé odřady zátarasovací v součinnosti s protitankovými zálohami si rekognoskují čáry zásahů. Hustota zátarasů podle terénních a časových podmínek dosahuje obvykle hodnoty ne větší jako 0,3—0,5. Systém zátarasů uspořádáme tak, aby neomezoval manévry vojsk ve výchozím prostoru, umožňoval celé bojové sestavě nerušený přechod do útoku, při plnění i žádoucí obranné funkce. Na zřízení systému zátarasů se podílejí ženijní jednotky pluků a divize, v případě potřeby i vybrané motostřelecké jednotky. K přímému zabezpečení palebných postavení dělostřelectva a k ochraně velitelských stanovišť zřizujeme krátká ochranná protitanková a smíšená minová pole.

Maskování musí být důsledné v celém výchozím prostoru. Pečlivě je třeba maskovat všechny ženijní práce, vojska a techniku v jednotlivých prostorech a stopy po jejich činnosti. Zvláštní pozornost věnujeme maskovacím opatřením velitelských stanovišť, jednotek raketového vojska a hlavních prvků bojové sestavy. Při maskování plně využijeme maskovací kapacity terénu, normovaných maskovacích prostředků a maskovacích nátěrů techniky. Frekventované komunikace, pozorovatelné nepřítelem, maskujeme zřízením svislých nebo šikmých masek. Některé úseky důležitých komunikací maskujeme proti radiolokačnímu průzkumu zřízením protiradiolokačních masek z koutových odražečů.

K úpravě cest

K vytvoření optimálních podmínek k úspěšnému útoku je třeba předem prozkoumat a upravit systém k zabezpečení rychlého vyvedení vojsk na určené čáry a k přednímu okraji nepřátelské obrany a pro manévry vojsk.

Podélné cesty slouží k rychlému přesunu prvosledových jednotek na čáru nasazení, pro přesun druhých sledů, velitelských stanovišť, jednotek a útvarů druhů vojsk a týlů. Pro potřeby praporů prvního sledu je třeba upravit po jedné praporeční cestě od plukovní příčné cesty až po přední okraj. Pro potřeby prvosledových pluků je nutné vytyčit a upravit jednu až dvě cesty od divizní příčné cesty po přední okraj pro manévry druhého sledu pluku a plukovního dělostřelectva. K tomu využijeme upravených praporečních cest. Divize vytyčuje a upravuje dvě divizní cesty od armádní příčné cesty po přední okraj pro manévry druhosledového pluku, raketového útvaru, dělostřelectva, záloh a týlů divize. Při stanovení konkrétních tras využívá v plné míře plukovních cest.

Příčné cesty slouží k zabezpečení manévru vojsk ve výchozím prostoru a v průběhu útoku. Plukovní příčinou cestu obvykle určujeme za východiště k útoku praporů prvního sledu. Divizní příčné cesty určujeme zpravidla jednu až dvě, z toho jednu na úrovni pluku druhého sledu a záloh divize, další může být podle konkrétních podmínek a potřeb mezi 2. sledem a týly.

Tyto cesty vytyčují a upravují již v průběhu budování výchozího prostoru motostřelecké a organické ženijní jednotky pluků a divize. Na úpravě diviz-

ních cest se podílí i ženijní jednotky pluků druhého sledu. Se zahájením útoku stanovené cesty udržují odřady k zabezpečení pohybu a ženijní zálohy.

Stanovený a udržovaný systém cest využívají všechny druhy vojsk a speciálních vojsk. Místní cesty, např. v prostoru bojového rozmístění raketového oddílu, v palebných postaveních dělostřeleckých skupin apod., si upravují jednotky druhů vojsk svými silami a prostředky.

Zřízení průchodů v zátarasech je jedním z rozhodujících úkolů při zahájení útoku z přímého dotyku. Vzhledem k tomu, že nepřítel má na budování obrany delší čas, bude zpravidla četnost zátarasů větší, než při útoku z chodu. Vojska budou přecházet přes vlastní zátarasy v předem zřízených a vyznačených průchodech, ve kterých pohyb vojsk řídí pořádková a regulační služba. Regulační službu v průchodech ve vlastních zátarasech zabezpečují zpravidla ženijní jednotky, které zátarasy zřizovaly.

Průchody v zátarasech nepřítele mohou z části zřizovat ženijní jednotky pluků a divize ručním způsobem v průběhu noci před zahájením útoku. Zbytek potřebných průchoďů uděláme v době dělostřelecké přípravy mechanickými a výbušnými odminovači. Útok z přímého dotyku umožňuje, na základě ženijního průzkumu zátarasů, předsunout odtarasovací prostředky do vybudovaných prostorů v blízkosti předního okraje nepřátelské obrany a tím zabezpečit i včasné zřízení průchoďů. Metodika zřizování průchoďů a řízení pohybu vojsk v nich je obdobná jako při útoku z chodu. Spotřeba náloží výbušných odminovacích prostředků bude však větší, což vyžaduje jejich neprodlené doplnění pro překonávání dalších zátarasů v hloubce nepřátelské obrany.

2. Ženijní zabezpečení průlomu připravené obrany nepřítele bez použití jaderných zbraní

Pravděpodobný nepřítel věnuje vysokou pozornost otázkám obrany. Jejím obsahem je úporná obrana hluboce členěných a vybudovaných obranných postavení a pásem obrany s rozsáhlým systémem zátarasů a překážek. Tato skutečnost se může nepříznivě projevit na tempu útočného boje našich vojsk. V útoku bez použití jaderných zbraní organizujeme průlom připravené obrany nepřítele s použitím klasických prostředků.

Průlom je specifický druh útočné činnosti, jehož cílem je soustředění sil a prostředků na úzkém úseku fronty zničit nepřítele bránícího předem vybudované obranné pásmo, proniknout do hloubky obrany, vyvrátit ji z boků a týlu a vytvořit podmínky pro úspěšné pokračování v útočné činnosti. Pluk prolamuje obranu v úseku 2 km, divize v pásmu 4 km širokém. Pluk ani divize nevede průlom samostatně, ale zpravidla v rámci armádního průlomového pásma.

Úkoly ženijního zabezpečení průlomu jsou:

- vyvedení vojsk průlomu na čáru rozvinutí a zabezpečení jejich zasazení;
- zřízení průchoďů v zátarasech nepřítele na předním okraji a v hloubce obrany nepřítele;
- zabezpečení vyvedení druhých sledů pásmem průlomu a jejich zasazení.

Složitost ženijního zabezpečení vyvedení vojsk průlomu na čáru rozvinutí ovlivňuje stále se zužující pásmo přesunu divize (pluku) až na šířku 4 km na čáře zasazení. Přitom je nezbytné pro každý pluk stanovit jednu osu přesunu, pro divizi dvě osy přesunu, což je při hustotě existující silniční sítě velmi obtížné. Proto bude třeba volit i méně výkonné a polní cesty, což se projeví ve

zvýšených nárocích na jejich úpravu. Ještě komplikovanější situace nastává po rozčlenění vojsk do praporečních proudů, kdy příčná vzdálenost potřebných cest se zmenší na 1 km. Tento požadavek můžeme zabezpečit vedením praporečních proudů na postupových směrech terénem.

Úspěšné zabezpečení tohoto úkolu vyžaduje vést pečlivý ženijní průzkum cest i tras v terénu, jejich úpravu zabezpečit v předstihu a přehledně je pro uživatele označit. Část ženijních jednotek divize a pluků předsuneme na stanovené osy, ostatní vytváří odřady k zabezpečení pohybu a ženijní zálohy a upravují cesty v průběhu přesunu. Ve prospěch zasazované divize i pluků působí zpravidla i ženijní jednotky vojsk v dotyku, armádní ženijní jednotky dělají podélnou úpravu cest nebo cest v určeném prostoru.

Čáru zasazení vojsk pro průlom musíme ženijně zabezpečit, zejména ochranou jejich boků manévrem zátarasy pohyblivého odřadu zatarasovacího divize a pluků v dotyku, při vážné úhroze i zasazením armádních prostředků.

Průchody ve vlastních zátarasech jednotek v dotyku zřizujeme v počtu odpovídajících bojové sestavě vojsk v průlomu. Ženijní jednotky pluků a divize v dotyku uvolňují v časovém předstihu stávající průchody v zátarasech odstraněním minových uzávěr nebo jednotlivých min uzavírajících průchody a další průchody vytyčují v mezerách mezi jednotlivými minovými poli. V případě, že uvedenými opatřeními nelze dosáhnout potřebného počtu průchodů, zřizují si další průchody v noci před zahájením průlomu ručním způsobem nebo v krajním případě si další průchody vytváří mechanickými a výbušnými odtarasovacími prostředky vojska v dotyku. Přímo součástí tohoto úkolu je vytyčení a označení průchodu podle požadavků vojsk průlomu, zabezpečení regulace na průchodech a jejich vyvedení na odvrácenou hranici vlastních minových polí. Po projetí prvních sledů vojsk průlomu se postupně část průchodů uzavírá a zabezpečuje se provoz na průchodech vyhrazených pro přesuny druhých sledů a záloh.

Průchody v nepřátelských zátarasech před předním okrajem jeho obrany vytváříme v souladu s bojovou sestavou pluků a divize, v počtu jednoho průchodu pro každou čet. Jejich počet a umístění v terénu se upřesňuje na součinnosti, je-li dostatek času i na odborné ženijní rekognoskaci. Část průchodů v zátarasech nepřítele pro vojska průlomu vytvářejí ručně ženijní jednotky pluků a divize v dotyku, část odminovacími a mechanickými prostředky vojska v dotyku. Větší část si vytvářejí vojska v průlomu vlastními odtarasovacími prostředky. Průchody v nepřátelských zátarasech se označují shodným způsobem jako v zátarasech vlastních, regulací na nich zabezpečují ty jednotky, které je zřídily. Ke zřízení průchodů v zátarasech nepřítele je zpravidla nutné použít většinu odtarasovacích prostředků vojsk v průlomu, včetně prostředků druhořadových praporů i pluků. Současně vyžaduje tento úkol i zvýšenou potřebu ženijních sil.

Po překonání zátarasů nepřítele na předním kraji je nezbytné doplnit odtarasovací prostředky trhavinovými náložemi pro překonání zátarasů v hloubce obrany protivníka. Toto je výhodné učinit po průlomu prvního postavení nepřítele.

Ženijnímu zabezpečení vyvedení druhých sledů pluků a divize pásmem průlomu musíme věnovat vysokou pozornost zejména proto, že úzké úseky a pásma průlomu omezí výběr cest pro přesuny druhých sledů a mimo to cesty budou současně poškozeny záměrnou činností nepřítele a bojovou činností vojsk. Proto musí odřady k zabezpečení pohybu a ženijní zálohy průběžně opravovat cesty, pro druhé sledy s důrazem na vážně poškozená místa, vyhledávat a vy-

tyčovat vhodné objížďky, opravovat a zesilovat komunikační objekty, očišťovat cesty od zátarasů a roztroušených min. K zabezpečení příčného manévru druhých sledů je třeba udržovat rokádní cesty, zejména před obtížně průchodnými prostory, vodními překážkami i na přístupech k čáře zasazení.

Stálým úkolem ženijního zabezpečení průlomu je spoluúčast na odražení nepřátelských protiztečí a protiúderů manévrem zátarasy, ničením komunikací a komunikačních objektů na směrech činnosti nepřítele, zřizováním uzlů zátarasů a ve zdůvodněných případech i zatarasených prostorů. Stejným způsobem zabezpečíme i čáry zasazení druhých sledů, zejména manévrem zátarasy pohyblivých odřadů pluků a divize v součinnosti s protitankovými zálohami.

Všechna opatření ženijního průlomu vybudované nepřátelské obrany s použitím klasických prostředků musí být uskutečňována s předpokladem možného přechodu na použití jaderných zbraní.

Ženijní zabezpečení průlomu klade zvýšené požadavky na ženijní síly a prostředky, což vyžaduje posílení divizí až hodnotou ženijního praporu i působení ženijních sil nadřazených stupňů ve prospěch vojsk průlomu.

3. Ženijní zabezpečení útoku v horském terénu

Při organizaci ženijního útoku v horském a zalesněném terénu bereme v úvahu především:

- omezenou průchodnost terénu mimo cesty,
- omezené možnosti použití mechanizačních prostředků,
- nutnost zabezpečit útok především prvosledových jednotek (útvárů) a omezené možnosti manévru ženijních sil a prostředků z hloubky bojových sestav mezi jednotlivými směry útoku,
- možnosti nepřítele vhodně využívat lesních záseků a závalů i jiných zátarasů pro přehrazení cest a směrů útoku,
- možnost rychlého vzniku a rozšiřování lesních požárů,
- příznivé podmínky pro maskování, možnosti využití dřeva při plnění různých ženijních úkolů,
- možnosti rychlých změn počasí a tím i charakteristiky horských bystřin a potoků.

Ženijních jednotek u motostřeleckých (tankových) útvárů útočících na samostatných směrech, u taktických vzdušných výsadek a u obcházečích odřadů použijeme k úpravě cest, k průzkumu a zřízení průchodů v zátarasech nepřítele, odtarasení průsmyků (horských přechodů) a k zatarasování dobytých prostorů a důležitých objektů.

Mimořádnou pozornost věnujeme zabezpečení útoku prvosledových jednotek. Tyto posílíme ženijními jednotkami s potřebnou ženijní technikou a zvýšeným množstvím trhavin. V případě potřeby k plnění úkolů ženijního zabezpečení ve větším rozsahu použijeme motostřelecké (tankové) jednotky i jednotky druhů vojsk. Odřady zabezpečení pohybu můžeme začleňovat do sestavy prvosledových praporů (pluků). Ženijní i jinou techniku, kterou nelze využít při plnění ženijních úkolů a která by omezovala pohyb na cestách postupu (např. zákopové pluhy apod.), můžeme soustředit a vést až na zádi bojových sestav.

Pomocné cesty zřizujeme převážně na svazích horských hřbetů, v údolích, s využitím lesních cest, horských stezek a suchých řečišť. Před prudkým stoupáním, klesáním, serpentínami a na těžce průchodných úsecích cest s jedno-

směrným provozem budujeme vyčkávací místa pro bojové a dopravní prostředky. Mezi vyčkávacími místy upravujeme výhybky.

K udržování těžce průchodných úseků cest a k budování vyčkávacích míst a výhybek vyčleníme ženijní jednotky i jednotky druhů vojsk s mechanizačními prostředky. Při úpravě a udržování cest v údolích horských říček, v suchých řečištích a při udržování přepravišť na horských řekách organizujeme pozorování zvyšování hladiny vody způsobené lijáky nebo rychlým táním sněhu.

Při zajištění dobytých čar, objektů, průsmyků budujeme v celé jejich hloubce (šířce) pozorovatelný, palebný okopy pro pěchotní i protitankové zbraně. Vytváříme i skládky různého materiálu určeného k obnově (úpravě) cest.

Pozornost je nutné věnovat i nejvhodnějšímu začlenění pohyblivých odřadů zatarasovacích i ženijních záloh do bojových sestav jednotek (útvárů) útočících na jednotlivých směrech. Nadřízený ženijní náčelník může přímo ovlivnit místo a začlenění ženijních odřadů podřízeného stupně.

Při útoku v horském a zalesněném terénu může docházet ke ztrátě rádiového spojení se ženijním náčelníkem. Narůstá význam samostatnosti, rozhodnosti a iniciativy všech velitelů ženijních odřadů i jednotek.

4. Ženijní zabezpečení útoku v zimě

Při organizaci ženijního zabezpečení útoku v zimě bereme v úvahu:

- výšku sněhové pokrývky, která ztěžuje ženijní průzkum, zřizování zátarasů a průchodů, úpravu a udržování postupových os,
- zlepšené možnosti přechodů vodních překážek a bažin při dostatečné tloušťce ledu a ztížené podmínky při zřizování přepravišť při nedostatečné tloušťce ledu a při jeho odchodu,
- omezené možnosti pohybu jednotek v hlubokém sněhu,
- omezené možnosti použití strojů pro zemní práce, zvýšenou potřebu pracovních sil a tržavin při odtarasovacích a zemních pracích,
- značné zhoršení maskovacích kapacit terénu a ztížené maskování vojsk,
- nutnost vytápění různých objektů a věnování zvýšené přípravě ženijní techniky pro její použití při nízkých teplotách.

Ženijní jednotky v zimě používáme, kromě k plnění určených úkolů ženijního zabezpečení útoku, především k rychlému zřizování průchodů v sněhových, leďových a jiných zátarasích, k udržování cest ve sjízdném stavu a k jejich ochraně před sněhovými závějemí, k zřizování a udržování přepravišť na ledě.

Při zvlášť vysoké vrstvě sněhové pokrývky bude útočná činnost vojsk charakterizována mimo jiné bojem o silnice a manévrem po nich. Proto ženijní náčelníci musí učinit veškerá ženijní opatření pro jejich rychlé a včasné odtarasování, především ve prospěch prvosledových jednotek a pro jejich úpravu a údržbu k zabezpečení manévru ostatních prvků bojových sestav.

5. Ženijní zabezpečení útoku ve městě

Při organizaci ženijního zabezpečení útoku ve městě bereme v úvahu:

- charakter městské zástavby, zejména šířku ulic, výšku budov, četnost sadů, parků a zahrad,
- přítomnost překážek a barikád v ulicích a závalů z pobořených budov,
- možnost vzniku požárů,
- existenci podzemních dopravních staveb a hlavních kanalizačních stok,

- obtížnost zřizování výbušných zátarasů na komunikacích s pevným povrchem,
- omezené manévrovací možnosti ženijní techniky,
- možnost využití objektů městské zástavby k ochraně štábů, vojsk a techniky,
- možnosti využití zdrojů energie a vody.

Při dobývání města ženijní jednotky přidělujeme k jednotlivým odřadům a skupinám, upravují cesty na přístupech k městu, zřizují průchody v zátarasech a překážkách (v závalech a barikádách apod.), ničí jednotlivé budovy a jiné objekty (s odpory nepřítele), zřizují zátarasy k upevnění dobytých částí města a zabezpečují násilný přechod vodních překážek ve městě.

Podzemní komunikace (kanalizace, metro apod.) pečlivě prozkoumáme, zda nejsou zaminovány a využijeme k manévru jednotek. Pro místa velení a ob-
vaziště využijeme nejodolnějších odminovaných budov se sklepními a polo-
sklepními místnostmi.

Ženijní jednotky, které působí v sestavě úderných odřadů a skupin vedou průzkum, zřizují průchody v barikádách a jiných závalech, prorážením stěn budov (místností) zabezpečují manévr mezi budovami, zabezpečují činnost tanků i děl velké ráže pro přímou střelbu, trhavinami ničí budovy (palebné sruby, pevnůstky) a podzemní objekty a nepřítele v nich.

Boj o město bude charakterizován mimo jiné decentralizovaným použitím ženijních jednotek a zvýšenou spotřebou trhavin i speciálního náloživa.

Vedení útoku za zvláštních podmínek vyžaduje některá specifická opatření v organizaci ženijního zabezpečení, v metodice plnění ženijních úkolů, ve způsobech použití ženijních jednotek i jejich materiálního zabezpečení. V řadě případů, jako odraz těchto zvláštních podmínek vzniká i nutnost řešení nových ženijních opatření.

Vzhledem k tomu, že tyto zvláštnosti budou zcela zákonitým a objektivním jevem v průběhu vedení útočného boje, je nezbytné, abychom se jimi zabývali i v případě velitelů, štábů i vojsk.